

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: S. L., nar. X,
bytem X,
proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963,
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha,

o žalobě ze dne 19. 8. 2024 proti rozhodnutí žalované ze dne 5.8.2024 č.j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení výše označeného rozhodnutí žalované, jímž byly zamítnuty námitky žalobce a bylo potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č.j. X ze dne 27. 6. 2024, kterým byla provedena úprava a uvolnění výplaty starobního důchodu a pokračena výplata vdovského důchodu.
- Žalobkyně v žalobě tvrdila, že nesouhlasí s tím, jakým způsobem ČSSZ provedla krácení vdovského důchodu z důvodu nároku na souběh výplaty vdovského a starobního důchodu. Souběh výplaty řeší § 59 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, podle něhož

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu starobního nebo invalidního důchodu a na výplatu vdovského nebo vdoveckého důchodu anebo sirotčího důchodu, vyplácí se nejvyšší důchod v plné výši (§4 odst. 2 věta první) a z ostatních důchodů se vyplácí polovina procentní výměry, nestanoví-li se jinak v odstavci 2; starobním důchodem se pro účely části věty před středníkem rozumí starobní důchod v plné výši, i když je podle §37 odst. 1 vyplácen ve výši poloviny. Podle žalobkyně nárok na výplatu starobního důchodu jí vznikl k 1. 9. 2024 a naposledy před tímto datem pobírala procentní výměru vdovského důchodu 11 534 Kč, tedy po pokrácení na polovinu procentní výměry jí má náležet vdovský důchod v částce 5 767 Kč ($11\,534 / 2$). ČSSZ vdovský důchod krátila už ke dni 31. 12. 2022, kdy byl žalobkyni přiznán předčasný starobní důchod bez výplaty. Zákon o důchodovém pojištění ve výše uvedeném § 59 odst. 1 ale uvádí, že se procentní výměra krátí „sou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu starobního (...) důchodu a na výplatu vdovského (...) důchodu ...“. Nárok na souběh výplaty starobního a vdovského důchodu podle žalobkyně vznikl až k 1. 9. 2024, považuje tedy za chybné, že ČSSZ krácení nižšího z důchodů provádí už ke dni 31. 12. 2022, protože k tomuto dni žalobkyně dle svého tvrzení nárok na výplatu starobního důchodu neměla.

3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla její zamítnutí s tím, že ze spisové dokumentace je zřejmé, že žalobkyni byl od 10. 12. 2021 přiznán vdovský důchod ve výši procentní výměry 8 683 Kč a základní výměry 3 550 Kč, celkově tedy 12 233 Kč. V rámci valorizačního zvýšení od ledna 2022 byla procentní výměra navýšena na 9 096 Kč a základní výměra na 3 900 Kč, celkově tedy na 12 996 Kč. Žalobkyně požádala o starobní důchod před dosažením důchodového věku podle ustanovení § 31 zdp od 31. 12. 2022 s tím, že výplatu tohoto důchodu nepožaduje. Starobní důchod byl k požadovanému datu přiznán ve výši procentní výměry 15 872 Kč a základní výměry 3 900 Kč. Vzhledem ke skutečnosti, že k tomuto datu činila výše procentní výměry vdovského důchodu částku 10 354 Kč, pak podle ustanovení § 59 odst. 1 zdp se při splnění podmínek nároku na výplatu starobního a vdovského důchodu vyplatí nejvyšší důchod v plné výši a z nižšího důchodu se vyplácí polovina procentní výměry; základní výměra náleží pouze jednou. Pro věc žalobkyně to znamená, že této byla výše procentní výměry 10 354 Kč upravena pro souběh s vyšší procentní výměrou starobního důchodu na polovinu, tj. na částku 5 177 Kč. Vzhledem ke skutečnosti, že žalobkyně požadovala pouze přiznání starobního důchodu, a nikoliv i jeho výplatu, byl její vdovský důchod vyplácen de facto beze změny, tzn., že i nadále byl vyplácen ve výši procentní výměry 10 883 Kč a základní výměry 4 040 Kč, celkově 14 923 Kč. Tento vdovský důchod byl následně i valorizován. Procentní výměra vdovského důchodu byla od ledna 2023 valorizována na částku 10 883 Kč a od ledna 2024 na částku 11 534 Kč. Tato skutečnost je pro danou věc stěžejní. Jelikož žalobkyně požadovala uvolnění výplaty starobního důchodu ode dne 1. 9. 2024, byla žalovaná v souladu s ustanovením § 59 odst. 1 zdp opět nucena přistoupit k aplikaci tohoto ustanovení a pro tento účel znovu posoudit obě výše procentní výměry (starobního i vdovského důchodu). Rozhodujícím je pak časový okamžik tohoto posouzení. Rozhodné pro toto posouzení výše procentní výměry vdovského důchodu totiž není datum, od kdy žalobkyně žádá o uvolnění starobního důchodu (od 1. 9. 2024), nýbrž datum od kdy byl starobní důchod přiznán (31. 12. 2022). Ke dni 31. 12. 2022 činila výše procentní výměry vdovského důchodu žalobkyně 10 354 Kč. Polovina této částky je 5 177 Kč. Tato výše následně podléhala valorizačním zvýšením – od ledna 2023 podle nařízení vlády č. 290/2022 Sb. o 265 Kč na 5 442 Kč, od ledna 2024 o 126 Kč na 5 568 Kč, a to podle ustanovení § 67 odst. 3 zdp. Podle žalované žalobkyně při svém v žalobě uvedeném výpočtu výše procentní výměry vdovského důchodu vycházela z výše stanovené k

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

nesprávnému datu, a sice k datu uvolnění výplaty starobního důchodu, namísto k datu přiznání tohoto důchodu.

4. Žalobu soud neshledal důvodnou.
5. Z rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 28. 6. 2024 vyplývá, že postupoval podle ust. § 36 odst. 2 a § 56 odst. 1 písm. e) zákona č. 155/1995 Sb. žalobkyni byl od 1. 9. 2024 zvýšen starobní důchod náležející dle § 31 zákona č. 155/1995 Sb. a zároveň byla přiznána jeho výplata ve výši 25.192,-Kč a vdovský důchod činí 5.568,-Kč měsíčně od 1. 9. 2024. V odůvodnění správní orgán prvního stupně uvedl, že žalobkyně požádala o přiznání výplaty starobního důchodu od 1. 9. 2024, a tak dodatečně byla započtena doba pojištění od 31. 12. 2022 do 28. 8. 2024 a zároveň byla o tuto dobu snížena doba přiznání starobního důchodu do dosažení důchodového věku. Vzhledem k souběhu nároku na výplatu důchodů náleží účastníkovi řízení podle ust. § 59 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění od data uvedeného ve výroku starobní důchod v plné výši a vdovský ve výši poloviny procentní výměry. Přiznáním starobního důchodu zanikl účastníkovi nárok na část výplaty vdovského důchodu. Z osobního list žalobkyně připojeného k rozhodnutí vyplývá, že výpočet vypláceného vdovského důchodu z důvodu souběhu se starobním důchodem byl proveden podle § 31 zákona o důchodovém pojištění a nařízení vlády č. 290/2022 Sb. ode dne 1. 1. 2023, když za datum přiznání starobního důchodu je určeno 31. 12. 2022.
6. Žalovaná v žalobou napadeném rozhodnutí doplnila, že žalobkyni byl přiznán vdovský důchod od 10. 12. 2021 a dále žalobkyně požádala o přiznání starobního důchodu 26. 10. 2022 a tento důchod byl přiznán rozhodnutí, správního orgánu prvního stupně dne 1. 4. 2023 jako starobní důchod před dosažením důchodového věku s tím, že jeho výplata nenáleží. Dne 20. 5. 2024 žalobkyně požádala o uvolnění starobního důchodu od 1. 9. 2024. Podle § 59 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu starobního důchodu a vdovského důchodu, vyplácí se nejvyšší důchod v plné výši a z ostatních důchodů se vyplácí polovina procentní výměry. Porovnání důchodů provedla žalovaná k 31. 12. 2022, kdy žalobkyni náležel vdovský důchod ve výši 5.177,- Kč, po valorizacích od června 2023 ve výši 5.568,- Kč.
7. Žalobkyně v žalobě zastává názor, že vdovský důchod os 1. 9. 2024 by jí měl být vyplácen v poloviční výši z právě vyplácené částky. K uvedenému datu 1. 9. 2024 žalobkyni na její žádost byla přiznána výplata starobního důchodu. Starobní důchod byl žalobkyni přiznán ke dni 31. 12. 2022 bez výplaty, vdovský byl tehdy vyplácen v plné výši. Při uvolnění výplaty starobního důchodu byl tento zvýšen za dobu výdělečné činnosti vykonávané po vzniku nároku na starobní důchod.
8. Podle § 59 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu starobního důchodu a na výplatu vdovského důchodu, vyplácí se nejvyšší důchod v plné výši (§ 4 odst. 2 věta první) a z ostatních důchodů se vyplácí polovina procentní výměry, nestanoví-li se jinak v odstavci 2; starobním důchodem se pro účely části věty před středníkem rozumí starobní důchod v plné výši, i když je podle § 37 odst. 1 vyplácen ve výši poloviny. Podle předchozí věty se postupuje obdobně, jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu vdovského nebo vdoveckého důchodu a sirotčího důchodu.
9. Dle názoru soudu postup správních orgánů v dané věci je přezkoumatelný, logický a v souladu se zákonem. Podle ust. § 59 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění se postupuje v okamžiku, kdy dojde k souběhu nároků na starobní a vdovský důchod. K tomu v případě

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

žalobkyně došlo ke dni 31. 12. 2022, kdy žalobkyně splnila podmínky nároku na pozdější – starobní důchod. Za podmínky nároku na výplatu starobního a vdovského důchodu dle § 59 odst. 1 zákon č. 155/1995 Sb. je nutno považovat splnění podmínek uvedených v §§ 28 až 32 zákona o důchodovém pojištění (Hlava první Díl první „Podmínky vzniku nároku na důchod“). V případě žalobkyně šlo o starobní důchod přiznaný podle podmínek ust. § 31 tohoto zákona.

10. Od 1. 1. 2023 měla tedy žalobkyně nárok na výplatu obou důchodů, proto rozhodná je výše vdovského důchodu k tomuto datu (5.177,-Kč), následně zvyšovaná jen v důsledku valorizace důchodů.
11. Okolnost, že žalobkyně od přiznání starobního důchodu až do 31. 8.2024 starobní důchod fakticky nepobírala, neboť byla dále výdělečně činná a výplatu starobního důchodu nepožadovala, se podle § 36 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění zohledňuje změnou výpočtu starobního důchodu, nedochází však ke vzniku nového nároku na starobní důchod. Proto nelze posuzovat souběh nároků na výplatu starobního a vdovského důchodu k pozdějšímu datu – zde k počátku faktické výplaty druhého důchodu.
12. S ohledem na veškeré výše uvedené skutečnosti soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.
13. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měla právo žalovaná, jež měla ve věci plný úspěch. Žalované však žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, ani nepožadovala jakoukoli jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 25. října 2024

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.